

Posudek na diplomovou práci Kristýny Kunrtové

Duchovní a kulturní život v terezínském ghettu 1941-1945

Diplomová práce Kristýny Kunrtové (96 stran, 69 stran vlastního textu) splňuje všechny náležitosti závěrečné práce magisterského studia. Je dobře strukturovaná, odpovídá (až na některé drobnosti) formálním kritériím, přináší originální materiál a je napsaná s velkým zaujetím.

Autorka nechce jen zmapovat to, jak se odehrával duchovní a kulturní život v terezínském ghettu, ale taktéž ho strukturovat pomocí dochovaných vzpomínek. Tímto způsobem chce pochopit význam duchovního a kulturního života v každodenním životě obyvatelů ghetta (str. 10). Její hlavní závěr je, že obě složky pomáhaly snést těžkou a pochmurnou realitu a perspektivu života v ghettu. „Pomáhaly jim v překonání a odpoutání se od momentální situace a přinášely jim hezké chvíle na tomto místě“ (str. 76). Zde se nabízí otázka, jestli tato skutečnost nepřestavila jakýsi unik z bezútěšného života (na chvíli zapomenout na trápení), nebo zda obyvatelé ghetta nacházeli v duchovní a kulturní realitě odpovědi na otázky po smyslu jejich života v ghettu. Autorka tuto otázku neklade.

První, úvodní část práce přibližuje vznik a historii terezínského ghetta, jeho „provoz“, a popisuje známou návštěvu delegace Červeného kříže z r. 1944. Kapitola 3 popisuje duchovní život židovské náboženské komunity a komunity křesťanské. V případě první komunity je ovšem třeba položit otázku, zda a jak byly zastoupeny různé židovské náboženské tradice (liberální, konzervativní), a jaké byly vztahy mezi těmito směry. Problém ve studiu křesťanských komunit (katolické a protestantské) je velmi omezený pramenný základ.

Druhá, nejrozsáhlejší část práce pojednává o kulturním životě v ghettu, který je na rozdíl od náboženského života dobře zmapovaný v pramenech a v literatuře. Autorka popisuje hudební a divadelní aktivity, snahy o výtvarné umění a konání přednáškových besed. Zde překvapuje rozmanitost kulturního života a vytrvalost, se kterou byl organizován během celé existence ghetta. Nabízí se otázka, jestli toto bylo specifičností terezínského ghetta, nebo zda to v jiných ghettech v období nacistického nadvládí vypadalo podobně.

Ke chvále práce je třeba vyzdvihnout systematické zapojení archivních pramenů (především z Památníku Terezín) do rozboru duchovního a kulturního života v ghettu. Především nezveřejněné vzpomínky doplňují a potvrzují obraz živého společenství pod hrozbou transportu do koncentračních táborů.

Jisté výhrady lze vyjádřit kvůli nečetným pravopisným chybám (např. na str. 57 Ančenrl), některým nedostatkům v úpravě textu (úprava citátů na str. 18, 22, zlomení textu na str. 55/56, odsazení textu na str. 25, nedoplněné bibliografické údaje na str. 79 u autora Goldschmidta). O něco důležitější výhradu je třeba vyslovit k vynechání některých studií k dané problematice (např. Jana Leichsenring, *Die katholische Gemeinde in Theresienstadt und die Berliner Katholiken*, in: Jaroslava Milotová, Eva Lorencová, *Terezínské studie a dokumenty*, Praha: Academia, 2004, str. 183-221; Marta Malá, *Judaismus v ghettu Terezín*, Praha (disertace HTF UK) 2011; Lisa Peschel, *Touha po milované vlasti*:

Svědectví o české kultuře v terezínském ghettu a o poválečné reintegraci, 2010, nebo její "A Joyful Act of Worship": Survivor Testimony on Czech Culture in the Terezín Ghetto and Postwar Reintegration in Czechoslovakia, 1945–48, 2012, dostupné na academia.edu.). Tyto studie by mohly doplnit a potvrdit některé závěry autorky.

Diplomová práce Kristýny Kunrtové je velmi zdařilá. Proto ji doporučuji k obhajobě. Jako hodnocení navrhuji B (velmi dobře).

Peter Morée
Praha, 2. září 2016